

Newsletter Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας
Νο. 9 – Ιούνιος 2019

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
HELLENIC ECOLOGICAL SOCIETY

Θέματα-Ανακοινώσεις

A. Ανακοίνωση της Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας για τις εξελίξεις σε ενεργειακά έργα

B. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας (HELECOS 9) - Απολογισμός

Γ. Συναντήσεις για το δίκτυο Natura 2000

Δ. Συνέδρια και εκδηλώσεις

A. Ανακοίνωση της Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας για τις εξελίξεις σε ενεργειακά έργα

Πυκνώνουν, τελευταία, οι εξελίξεις σχετικά με τη διαχείριση των ενεργειακών διαθεσίμων της χώρας, χωρίς να λαμβάνονται υπόψιν οι σημαντικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον σε προστατευόμενες και μη περιοχές. Η Ελληνική Οικολογική Εταιρεία θεωρεί ότι οι εξελίξεις αυτές εγείρουν σοβαρά θέματα που συζητούνται παρακάτω.

α) Διαδικασία αδειοδότησης και εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων των σχετικών έργων

Έχουν ξεκινήσει και στο επόμενο διάστημα αναμένεται να αναπτυχθούν πλήρως προγράμματα έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων σε μεγάλες χερσαίες και θαλάσσιες περιοχές που καλύπτουν σχεδόν ολόκληρη τη δυτική πλευρά της Ελλάδας, από τα σύνορα με την Αλβανία, μέχρι τη νοτιοδυτική Κρήτη. Η Ελληνική Οικολογική Εταιρεία θεωρεί αδικαιολόγητο το καθεστώς περιβαλλοντικής αδειοδότησης που απολαμβάνουν τα έργα αυτά. Η εξαίρεση της φάσης της σεισμικής έρευνας από την

υποχρέωση εκτίμησης των σοβαρών περιβαλλοντικών επιπτώσεων που είναι πιθανό να προκληθούν στις χερσαίες και θαλάσσιες περιοχές που χαρακτηρίζονται ως «οικόπεδα», είναι μια απαράδεκτη, επικίνδυνη και φωτογραφικά ευνοιοκρατική πραγματικότητα. Αυτό ισχύει, ακόμα και για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000, παρά τις προβλέψεις του άρθρου 6.3 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, καθώς οι περιοχές παραχώρησης για έρευνα και εξόρυξη πετρελαίου, φυσικού αερίου, ακόμα και σχιστολιθικού αερίου, περιλαμβάνουν σημαντικές προστατευόμενες περιοχές (εθνικά πάρκα και άλλες περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Φύση 2000). Θεωρούμε ευνοιοκρατική πολιτική τον μη αποκλεισμό της εξόρυξης υδρογονανθράκων από προστατευόμενες περιοχές, όταν άλλες δραστηριότητες, πολύ μικρότερου οικολογικού αποτυπώματος, είτε υπόκεινται σε αυστηρές ρυθμίσεις, είτε απαγορεύονται.

Αντίστοιχοι προβληματισμοί εγείρονται και όσον αφορά στην αδειοδότηση και την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων εγκατάστασης αιολικών πάρκων, αν και στην περίπτωση αυτή υπάρχει η εμπειρία εφαρμογής. Η εισαγωγή μίας ήπιας βιομηχανικής δραστηριότητας, εντατικής ωστόσο ως προς την κατάληψη του χώρου και με σημαντικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα και κυρίως στην орνιθοπανίδα, αλλά και στο τοπίο, ιδιαίτερα προστατευόμενων φυσικών περιοχών, θα πρέπει να αδειοδοτείται μετά από προσεκτική συνεκτίμηση όλων των επιπτώσεων, άμεσων και έμμεσων, συνθετώντας τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η χώρα κυρώνοντας την ευρωπαϊκή σύμβαση για το τοπίο. Όπως σε κάθε δραστηριότητα, ο έλεγχος τήρησης των περιβαλλοντικών όρων πρέπει να είναι συνεχής, αντικειμενικός, και ανεξάρτητος από όποια πρόσωπα ή φορείς.

Τέλος, επισημαίνεται η ανάγκη τήρησης των προβλέψεων της νομοθεσίας που αφορά στην εκτίμηση των σωρευτικών επιπτώσεων των όποιων οχλήσεων στις προστατευόμενες περιοχές, τόσο των υφιστάμενων όσο και εκείνων που θα προκύψουν από την υπό αδειοδότηση δραστηριότητα. Επισημαίνεται, επίσης, η ανάγκη τήρησης της υποχρέωσης εκτίμησης των επιπτώσεων δραστηριοτήτων που αδειοδοτούνται εκτός προστατευόμενων περιοχών, οι επιπτώσεις των οποίων μπορεί να αφορούν και το εσωτερικό αυτών, όπως και η υποχρέωση προστασίας ειδών και ενδιαιτημάτων προτεραιότητας και εκτός των προστατευόμενων περιοχών.

β) Ανυπαρξία μακροπρόθεσμου γενικού ενεργειακού σχεδιασμού για το μέλλον

Τα παραπάνω αναδεικνύουν την ανάγκη ύπαρξης μακροπρόθεσμου σχεδιασμού που θα περιλαμβάνει το επιθυμητό μίγμα διάφορων πηγών ενέργειας, με διακριτή γεωγραφική κατανομή και χωροθέτηση μεγέθους παραγωγής ανά πηγή. Η κατάσταση που επικρατεί σήμερα (βλ. παραπάνω) είναι απόρροια και του ότι ο σχεδιασμός ακολουθεί την πράξη, επικυρώνοντας ή επιχειρώντας εκ των υστέρων να “τακτοποιήσει” την επιλογή και χωροθέτηση της όποιας ενεργειακής πηγής, αντί να προηγείται αυτών. Η Ελληνική Οικολογική Εταιρεία θεωρεί ότι το ενεργειακό μέλλον της χώρας πρέπει να σχεδιαστεί μακροπρόθεσμα. Για τον σκοπό αυτό είναι επείγουσα η δημόσια συζήτηση και διαβούλευση σχετικά με τις ενεργειακές πηγές και τεχνολογίες που θέλουμε να έχουμε συνεργούς για καλύτερη ζωή και καλύτερο περιβάλλον.

Μπορείτε να κατεβάσετε την ανακοίνωση σε μορφή pdf από [εδώ](#).

B. 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας (HELECOS 9) - Απολογισμός

Το 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας (HELECOS-9) (<http://helecoss9.nhmc.uoc.gr>), συνδιοργανώθηκε από την Ελληνική Οικολογική Εταιρεία με το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης και το Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών, το Τμήμα Τεχνολόγων Γεωπόνων του ΤΕΙ Κρήτης και τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Πραγματοποιήθηκε από 4 μέχρι 7 Οκτωβρίου 2018 στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, στην Πανεπιστημιούπολη Βουτών – Ηράκλειο.

Στο συνέδριο εγγράφηκαν και συμμετείχαν 239 επιστήμονες και φοιτητές από όλη την Ελλάδα, ενώ 52 επιπλέον φοιτητές των τμημάτων Μαθηματικών, Βιολογίας και Χημείας παρακολούθησαν μεμονωμένες ομιλίες χωρίς να γραφτούν επίσημα στο συνέδριο. Συνολικά, παρουσιάστηκαν 85 προφορικές και 108 αναρτημένες πρωτότυπες ερευνητικές εργασίες που κάλυπταν όλους τους κλάδους της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας στην Οικολογία, στη Διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος και την Αειφόρο Χρήση των Φυσικών Πόρων. Επίσης, διοργανώθηκαν δύο Θεματικές Συζητήσεις, η μία για τα Σχέδια Δράσης για τη Διατήρηση και την Προστασία της Βιοποικιλότητας και η άλλη για τα Ανοικτά Δημόσια Δεδομένα για τη Βιοποικιλότητα. Το [βραβείο Μάργαρη](#) για την καλύτερη παρουσίαση υποψήφιου διδάκτορα απονεμήθηκε στην Όλγα Τζωρτζακάκη από το Πανεπιστήμιο Πατρών.

Ιάσμη Στάθη

Γ. Συναντήσεις για το δίκτυο Natura 2000

Την άνοιξη του 2019, η Ελληνική Οικολογική Εταιρεία (ΕΟΕ) προσκλήθηκε να συμμετάσχει σε δύο συναντήσεις στην Αθήνα με αντικείμενο το δίκτυο Natura 2000 και εκπροσωπήθηκε από τους υπογράφοντες. Η φύση και οι στόχοι των δύο συναντήσεων ήταν διαφορετικοί. Στη πρώτη περίπτωση (28 Μαρτίου 2019), επρόκειτο για μια ημερίδα με πρωτοβουλία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), με στόχο την τοποθέτηση παραγωγικών και επιστημονικών φορέων επί θεμάτων που αφορούν το δίκτυο Natura 2000, ενώπιων εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο του [Ευρωπαϊκού Σχεδίου Δράσης για τη Φύση, τον Άνθρωπο και την Οικονομία](#). Στη δεύτερη περίπτωση (12 Απριλίου 2019) επρόκειτο για μια συνάντηση στην έδρα του WWF-Hellas, μεταξύ επιστημονικών εταιριών, περιβαλλοντικών ΜΚΟ και μελών του WWF στα πλαίσια του προγράμματος 'LIFE-IP 4 NATURA' με στόχο τη χαρτογράφηση των εμπλεκόμενων μερών του έργου.

- Ημερίδα ΥΠΕΚΑ

Σύμφωνα με την πρόσκληση σκοπός ήταν να “ ... πραγματοποιηθεί διμερής και ανοιχτός διάλογος μεταξύ εμπλεκόμενων μερών και ενδιαφερόμενων φορέων της χώρας και της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα που αφορούν τη διαχείριση του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και την εφαρμογή των Κοινοτικών Οδηγιών για τη Φύση στην Ελλάδα.” Είχαν προσκληθεί επιστημονικές εταιρίες (ΕΟΕ, Ελληνική Βοτανική Εταιρία, Ελληνική Ζωολογική Εταιρία κ.α.), ερευνητικοί φορείς, παραγωγικοί φορείς (αλιείς, γεωργοί, κτηνοτρόφοι, κυνηγοί, εκπρόσωποι εταιριών αιολικών πάρκων, κ.α.) και περιβαλλοντικές ΜΚΟ. Στην αρχή έγινε μια εισαγωγή στη φιλοσοφία του δικτύου Natura 2000 από εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στη συνέχεια δόθηκε ο λόγος στους συμμετέχοντες.

Καθώς η συζήτηση δεν ήταν δομημένη τέθηκαν πολλά διαφορετικά θέματα. Συνοψίζοντας, τρία ήταν τα θέματα που κυριάρχησαν στη συζήτηση, το θέμα της αλιείας, κυρίως λόγω της μεγάλης αύξησης της θαλάσσιας έκτασης του δικτύου, το θέμα της θήρας, κυρίως όσον αφορά την πρόταση της Επιτροπής για moratorium στη θήρευση του τρυγονιού και τις καταλληλότερες άμεσες ρυθμίσεις, και το θέμα της χωροθέτησης των αιολικών πάρκων αλλά και άλλων δραστηριοτήτων.

Από πλευράς επιστημονικών εταιριών τέθηκαν κυρίως τα ζητήματα της ενίσχυσης των δομών διακυβέρνησης των πολιτικών προστασίας, της βελτίωσης και συνεχούς επικαιροποίησης της γνωστικής βάσης και της συμπερίληψης ζητημάτων φυσικών καταστροφών σε αυτή και της ανάγκης συγκεκριμένης και μετρήσιμης στοχοθέτησης.

- Συνάντηση WWF-Hellas

Η συνάντηση στα γραφεία του WWF-Hellas πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της δράσης Α4 “ Χαρτογράφηση και ανάλυση των εμπλεκόμενων μερών του έργου” του έργου Life ‘LIFE-IP 4 NATURA’, του μεγαλύτερου σε διάρκεια και χρηματοδότηση προγράμματος για τη φύση που υλοποιείται στην Ελλάδα, με τις δράσεις του οποίου να εστιάζουν σε πολλούς πυλώνες που σχετίζονται με την προστασία και τη διαχείριση της φύσης: επιστημονική γνώση, αλλά και κοινωνία, οικονομία και πολιτική.

Στα πλαίσια αυτά η WWF-Hellas έχει αναλάβει να συντονίσει ομαδικές συζητήσεις (focus groups) τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο με φορείς που σχετίζονται με τις προαναφερθείσες συνιστώσες προστασίας και διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 με στόχο τη χαρτογράφηση των εμπλεκόμενων αρμόδιων υπηρεσιών, παραγωγικών φορέων, και κοινωνικών εταίρων που δραστηριοποιούνται στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Οι συμμετέχοντες κληθήκαμε να καταθέσουμε την γνώμη μας για τους δημόσιους και μη, επίσημους ή ανεπίσημους, φορείς που επηρεάζουν την κατάσταση και τη διαχείριση των περιοχών αυτών. Αντίστοιχες συζητήσεις γίνονται κατά τη διάρκεια συναντήσεων με διαφορετική κατά περίπτωση σύνθεση, επιτρέποντας στην ομάδα του WWF-Hellas να εξαγάγει συμπεράσματα για το “τοπίο” των ενδιαφερομένων μερών και για την στάση των διαφορετικών κοινωνικών ομάδων απέναντι στο φυσικό περιβάλλον και στις αρχές διαχείρισής του.

Δημήτρης Καζάνης, Βασίλης Δέτσης

Δ. Συνέδρια και εκδηλώσεις

- Στις 6 και 8 Ιουνίου 2019 στα πλαίσια του προγράμματος [INCREDible](#) “Δίκτυα καινοτομίας για τον φελλό, τις ρητίνες και τα εδώδιμα προϊόντα της Μεσογειακής λεκάνης”, το Εργαστήριο Οικολογίας του Τμήματος Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων διοργανώνει στα Γιάννενα δύο συναντήσεις εργασίας με θέμα το Εμπόριο Μη Ευλωδών Δασικών Προϊόντων και συγκεκριμένα Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών, καθώς και Μανιταριών και Τρούφας.

Αναλυτικότερα:

- ✓ Στις 6 και 7 Ιουνίου 2019 η συνάντηση για τα Αρωματικά και Φαρμακευτικά Φυτά έχει τίτλο: “Αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά: από την πρόκληση της δικτύωσης στις δυνατότητες της αγοράς”. Για το πρόγραμμα και σχετικές λεπτομέρειες [εδώ](#).
 - ✓ Στις 7 και 8 Ιουνίου 2019 η συνάντηση για τα Μανιτάρια και τις Τρούφες έχει τίτλο: "Μανιτάρια και τρούφες: τρόποι βελτίωσης της ποιότητας και κατάστασης της αγοράς". Οι εργασίες της 2ης μέρας (8 Ιουνίου) αποτελούν μέρος της 11ης Ηπειρωτικής Γιορτής Μανιταριού και θα λάβουν χώρα στις εγκαταστάσεις του [ΠΑΛΑΣΣΕ](#) (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - Λαμπριάδειος Σταθμός Έρευνας) στα Άνω Πεδινά στο Ζαγόρι. Για το πρόγραμμα και σχετικές λεπτομέρειες [εδώ](#).
- 14th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions (ICZEGAR), 27 – 30 June 2019, Thessaloniki, Greece (η προθεσμία για υποβολή εργασιών έχει λήξει). Περισσότερα [εδώ](#).
 - 15th European Ecological Federation (EEF) Congress, “Embedding Ecology in Sustainable Development Goals”, Lisbon, Portugal, 29 July – 2 August 2019. (η προθεσμία για υποβολή εργασιών έχει λήξει). Περισσότερα [εδώ](#).
 - 16ο Συνέδριο Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας “Η Φυτική Ποικιλότητα στα Οικοσυστήματα της Ελλάδας”, Αθήνα, 10 – 13 Οκτωβρίου 2019. Περισσότερα [εδώ](#).
 - 15th Conference on Mediterranean-type ecosystems (MEDECOS), Western Cape, South Africa, 6-11 September 2020. Περισσότερα [εδώ](#).